

Hız İbrahim'in arayışlarını ve teslim oluşunu hikaye eden Kur'an-ı Kerim, imani yolculukta kalbin huzura erdiği bir bakış açısından bahseder. Çünkü iman kalbin mutmain olması yani bütün korkulardan emin olması, doyuma ulaşmasıdır. Bu konuya girmeden Peygamberimizin bir hadisini tekrar hatırlayalım. "İnsan ve kur'an ikiz kardeştir." Allah'ın varlığına bir delil olarak okuduğumuz Kur'an-ı Kerim'in, yine bir diğer delil olana insana gönderilmesi, çünkü "kul ilaha delildir" derin düşünceleri içeren bir konu olarak karşımıza çıkar.

Allah'ın kelamını okurken, şu an bize iniyor gibi, yani "Kur'an'dan hareketle kendimize/insana bakmak" veya bizden/ özümüzden açığa çıkanlar olarak kabul edip yani "insandan hareketle Kur'an-a bakmak" yukarıdaki hadisi dikkate alan bir okuma şeklidir.

Bir başka ifadeyle insanı ve insanın fizyolojik, psikolojik, sosyolojik yapısını dikkate almaksızın yapılacak her okuma, ikiz kardeşlerden birini dışarıda bırakmak demektir. Rum suresinde şöyle buyrulur. "O halde sen hanif olarak bütün varlığına dine, Allah yaratışında değişme olmaz. İşte doğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler." Rum/30)

Dikkat edilirse ayette, insanın yüzünü çevireceği iki kavram "din" ve fıtrat! Peşpeşe kullanılmaktadır. Fakat dine yönelişte "hanif olmak" tavsiyesi vardır. Peki "hanif" nedir? Hanif dini sadece Allah'a özgüleyen demektir. İnsanın iç ve dış dünyasında, O'nun yerine koyduğu ya da koymak istediği ne varsa, tüm ilahların veya ilahlaştırdıklarının hepsini aradan çıkartarak ve her tür sapmadan uzaklaşarak, doğruyu arayan ve doğruya yönelendir.

Gerçek ve samimi bir yönelişin olabilmesi için, her türlü zandan taklitten uzak bir anlayışa sahip olmak gerekir. Çünkü çoğu zaman taklitçilik, hanif bir şekilde yönelmeye perdedir. Bilgiye ve bilince dayalı yönelişin yerine, körü körüne tabiiyetin ve teslimiyetin kurumsallaşması söz konusudur.

Bu konuda Kur'an-ı Kerim geleneksel inançlara "sorgulamaksızın" tabi oluşları '(atalarının dini/ zuhuf/23) eleştirmekte, hak dinden uzaklaşmaları, şirki ve hakikati örtmeyi bir kültür mirası olarak görenleri "gerçeği yalan sayanlar" olarak nitelemektedir.

Geleneğin ve ataların her sözüne ve uygulamasına körü körüne bağlılık, tutuculuğu, karanlığı ve taklitçiliği getireceği kesindir. Akletme, kavrama ve muhakeme körlüğü ile özgürlüğün meyvesi olan imanın birlikteliği, asla mümkün değildir.

Burada tahkik, yani araştırmak anahtar kavramdır. Doğruyu araştırılmadan, vicdani bir değerlendirilme yapılmadan, sadece öyle görüldüğü için izlenen, anneden babadan ya da geleneklerden, örf ve adetlerden tevarüs eden bir anlayış gibi görülen ve yaşatılan iman, insani kör bir mukallit/taklitçi durumuna düşürebilir.

Burada rol- model veya örnek olmak ile taklitçiliği birbirinden ayırmamız gerekir. Bu gün model olarak anılan isimlerin hiç biri, yaşarken hayatlarında kendilerine bir gaye biçmemişler ve fakat her biri bir "duruşun" bir tavrın insanı olarak gönüllerde yer etmişlerdir. Dikkat edilirse o şahsiyetler, sadece nakilcilik yapmak ya da birilerini taklit etmekten ziyade, içinde yaşadıkları zamanı dikkate alan, kaçınılmaz değişime dogmatik bir anlayışla direnç göstermeyen, İslam'ın her dönem anlaşılabilirliğini, yorumlanabilirliğini ve yaşanılabilirliğini hayatlarına taşıyan kimselerdir.

Yüzün çevrileceği ikinci kavram insanın kendi fıkratıdır... Potansiyel tamlığa sahip olan, ilk yaratılış hali, temiz ve asli tabiat olarak anlaşılması gereken fıkrat, gelişme ve olgunlaşmada belirleyici bir özelliğe sahiptir.

Oku hitabı budur. Sistem/ kaniatı ve kendini okumak...Geçmişin ölüleriymiş gibi değil, "oku" hitabının muhatabı olarak,, Ancak bu takdirde kalp mutmain olacaktır.

Şimdi şu soruya, gelin hep birlikte cevap verelim. Bırakın dünyayı bir kenara, İslam toplumlarına bakınız, huzura ermişlik söz konusu mudur ? Kalın Sağlıcakla!

